

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΝΤΕΓΚΑΣΣΟΝ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΜΙΚΡΟΥ ΠΑΠΟΥΤΣΙΟΥ

Είμαι ένα μικρό παπουτσάκι από μαύρο ξεθωριασμένο σατέν. Βρίσκω, χρόνια τώρα, μέσα σε μια γυναίλη, μικρή θήκη, στη μέση μιας σάλας, ή όπως ονομάζεται «Μουσείο». Έτσι άκουσα να λένε μερικοί που έρχονται εδώ... Είναι γεμάτη αυτή η σάλα από διάφορα όμορφα παλιά πράγματα... Όμορφα παλιά πράγματα, που άντραν σε μια όμορφη και τραγική βασιλίσσα.

— Άλλ' ακούστε την ιστορία μου :
 "Αν και ήμουν ντυμένο στα μαύρα, ήμουν πολύ εύτυχημένο, πο-
 λύ—πολύ χαρούμενο στα νεύατά μου...

Γεννήθηκα ή μάλλον με κατασκεύασαν, σ' ένα από τα όμορφα έ-
 ξένα καταστήματα της οδού 'Αγίου Όσωριου. Ένω το αδελφάκι μου
 ήμνε πάντα στο σπίτι, δηλαδή μέσα σ' ένα ζουτί από ζαρτόνι, εγώ
 ήμνα στη μεγάλη βιτρίνα του καταστήματος μαζί με χαμιά είκο-
 σιαρά άλλα, παιχνίδια και όμορφοκοιμημένα παπουτσάκια. Είμαστε
 νέα ακόμη και άνοητα και δεν ξέραμε τον κόσμο. Μέσα από το διά-
 φανο τζάμι κοιτάσαμε όλη την ημέρα τον κόσμο που περνούσε και
 μς άρεσε να κοιροδεύουμε τους διαβάτες και, προ πάντων, όσους
 φορούσαν παλιά κι' άσχημα παπούτσια.

Την νύχτα ανησυχούσατε το κείλιον μς. Έγώ ήμουν πολύ
 φιλόδοξο.... "Ήθελα να στούλιω το πόδι της πιο όμορφης και πιο
 εύτυχημένης γυναίκας της Γαλλίας : "Ήθελα ν' άκουγτώ είναι σε
 μεταφορά χαλιά και σε βελούδινα και χρυσοκεντημένα μαξιλάρια.
 "Ήθελα να χορεύω σε μαμυρόνια παλάτια....

Ένα πρωί, ή κυρία του καταστήματος με πήρε από τη βιτρίνα
 και τ' άχρεια της τρέμανε. Μ' έβλεψε γρήγορα—γρήγορα μέσα στο
 ζουτί όπου κοιμότανε το άλλο αδελφάκι μου και μς έδωσε σε κά-
 πον.

— Τί συμβαίνει ; ρώτησα μ' ανησυχία.
 Το αδελφάκι μου ξύπνησε άπτοια :

— Ξέρω κι' εγώ τί συμβαίνει ; Έσύ μοιρες να ξέρεις καλύτερα,
 παρ' εγώ, μού ειπε, και χαμογυρόηθε τόσο, που ή μιάση μεταξότη
 τον γλώσσα κρεμάστηκε όλη έξω.

— Δεν μού λές, τού ειπα πάλι
 εγώ, σ' έχουν προβάλει σε κανέ-
 να πόδι σήμερα ;

— Όχι, μού απάντησε το ά-
 δελφάκι μου.

Κι' όμως !... Δεν ήπηρε χαμ-
 ιά άμφοβλία ! Κάπον μς πη-
 γαίνανε ! Πού άραγε ; Πού θα
 βρισκόμαστε σε λίγο ; Άπόδ' ό
 άποτομος τρόπος, με τον όποιο
 ή άρπάξαν και μ' έβαλαν μέσα
 στο ζουτί, δεν μού άρεσε καθό-
 λον ! Ποιά γυναίκα άραγε μς
 είχε άγοράσει, έτσι, χωρίς να
 μς δη προηγουμένως, χωρίς να
 μς προβάη, πρώτα στα πόδια
 της ; Μη χειρότερα !...

— Θα είνε χαμιά κυρία, έ-
 λεγα στο αδελφάκι μου, που δεν
 δνει ιδιαιτερα σημασία στην
 τουαλέττα της. Δεν θάνα ούτε
 όμορφα, ούτε κομψή, ούτε εύτυ-
 χιομένη !

Το αδελφάκι μου ήταν πιο ή-
 ρουσι και λιγότερο άνοητομένο από
 μένα.

— Υπομονή, μού έλεγε, υπομονή και σε λίγο θα ιδούμε για ποι-
 νής πόδια μς προορίζουν.

Έγώ όμως, που είχα ιδεί όλο το Παρίσι σχεδόν να περνά μπροστά
 άτ' τη βιτρίνα, ήμωνα ματαόδοξο, περήφανο, άκατάδεκτο....

— Τί τρόπος είν' αυτός ! Έλεγα. Τί χυδαία άπαρωγή ! Δεν θα
 μπορέσω ποτέ μόν ν' άρπαξώ τη γυναίκα αυτή που πρόκειται να μς
 φορέση στα πόδια της.

Επί τέλους, άνοιξαν το ζουτί, στο όποιο μς είχαν κλείσει. Φαί-
 νεται ότι είχαμε φτάσει στο σπίτι, όπου ήμνε ή μέλλουσα κυρία μς.
 Άλλά τί περιεργό σπίτι ήταν αυτό !... Πρώτα—πρώτα είδα μια με-
 γάλη αβλή μπουσοζάτη, στην όποια έστεκαν στη γραμμή στρατιώτες
 όλοισμοί. Ένας, που φαινόταν σαν άρχηγός τους, με πήρε έξωνα
 από το ζουτί.

Τότε εκείνος που κρατούσε το ζουτί—ένας ύπόλληλος του κατα-
 στηματος μς— ειπε :

— Καθώς βλέπετε, το ένα παπούτσι είνε λίγο κτερισμένο. Το εί-
 χουμε στη βιτρίνα και ξεθωρίασε στον ήλιο... Το άλλο το είχαμε μέσα
 στο ζουτί κι' είνε κατακλινομένο.

— Αυτό δεν έχει σημασία ! απάντησε περιφρονητικά ό άξιωμα-
 τός.

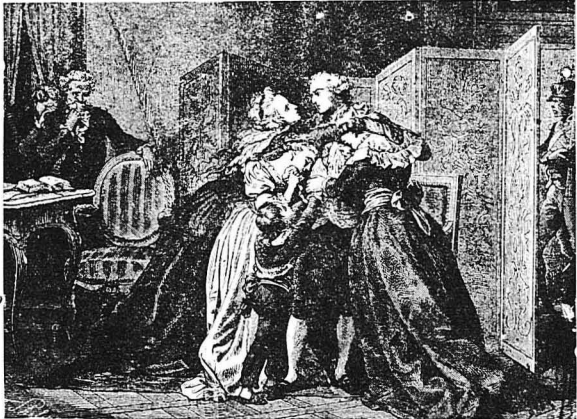
Το κτερισμένο και ξεθωριασμένο παπούτσι ήμουν εγώ ! Αισθανό-
 μουν λοιπόν τον έαυτό μου ταπεινωμένο, προσβλημένο θανάσιμα.

— Όμορφα έποδοχή ! ειπα στο αδελφάκι μου. Για να λήη όμως
 αυτός ό κύριος, ότι δεν έχει σημασία το ότι διαφρονησε στο χρώμα,
 θα πη, ότι πρόκειται να μς φορέση χαμιά γυναίκα πραγματικώς
 εσίσημνητη. Άλλοιώς, μπουροίναυ ή με περιποιηθών και να με βά-
 ψουν, πριν με παρουσάσουν σ' αυτή.

Τέλος, ό στρατιωτικός μς πήρε μαζί με το αδελφάκι μου και μς
 πήγε και τ' ά δυο σε μια κάμαρα... Θεέ μου τί κάμαρα ήταν εκείνη !
 Στενή και μαζουρά, με στήνη θολωτή, ύψη. Μόλις φωτιζόταν από ένα
 παράθυρο μικρό, καρκιλωτό !

Το πάτωμα ήταν από τούβλα !
 Πίσω από ένα άθλιο παραβάν
 ήταν ένα κρεβάτι ! Και τί κρεβ-
 άτι ! Έπάνω σε δυο στρώματα
 και δυο σακίδες ήταν οριμένο ένα
 στομάχι με άσπρες και γαλάζιες
 γομαμές, ένα χοντρό σεντόνι και
 μια κονδέριτα μάλλινη, κίτρινη.
 Μέσα σ' αυτή την κάμαρα, βρι-
 σκονταν δυο γυναίκες : ένας
 στρατιωτικός. Ό στρατιωτικός φο-
 ρούσε ένα καπέλλο τριχόχο στο
 κεφάλι και καθόταν σ' ένα σα-
 μνι, άκουγκώντας το σαγιόνι του
 στην στρουγγυλή λαβή τού ξί-
 φρου του. Κάθε τόσο χαμογυρό-
 νταν και φαινόταν έντελώς άδιά-
 φροος σε ό,τι συνέβαινε έξω
 μέσα....

Ή μια από τις δυο γυναίκες
 φαινόταν να είνε ή ιπποβότρα
 της άλλης, άν και τ' ά φορεμάτα
 τους ήσαν κωμωμένα άπ' το ίδιο
 σχεδόν ύψωμα. Φορούσαν κι' ή
 δυο από ένα άσπρο σκουφάκι στο
 κεφάλι και στους ώμους ένα
 σάκι στυρωτό. Ένάση από έ-

'Ο άποχωρισμός της Μαρίας Άντουανέττας από τον σφεζόφ
 της, την ημέρα της κατακομήσεώς της.

μοιάζε να είνε ή κυρία, φορούσε στο δεξί της χέρι μιὰ πλατεία μαύρη κορδέλλα. Ως φαίνεται, πενήθους κάποιον. Λοιπόν, όπως καταλάβαμε, γι' αυτή είμαστε προσομοιωμένοι, τὸ ἀδελφάκι μου κι' ἐγώ...

Ἡ ὑπερήτρια μὲς πῆρε στὰ χέρια της, γονάτισε καὶ μὲς φόρεσε στὰ πόδια τῆς κυρίας της. Τὰ καίμενα τὰ ποδαράκια της! Πόσο ἦταν καὶ... Τὸ ἀδελφάκι μου κι' ἐγώ οργήσαμε μάλιστα ἀγγίξαμε ἀπ' αὐτοὺς! Κυταγόρηκα μάλιστα τὸ ἐνὰ μὲ τ' ἄλλο, χωρὶς νὰ τολμήσουμε νὰ μιλήσουμε. Νοιώσαμε ἕνα ἀλλοιωτικὸ μυστήριον γύρω μας.

Ἡ κυρία, ἀφοῦ μὲς φόρεσαν τὰ κομρὰ πόδια της, στάθηκε ἄρτια, ἔκαμε μερικά βήματα καὶ εἶπε :

— Καλά!

Δὲν εἶπε τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον αὐτὴ τὴ λέξι κι' ἀμέσως ὕστερα ἔπεσε ἐπάνω στὸ κρεβάτι, πεθῶσε καὶ ἄρχισε νὰ κλάει μὲ λυγμὸς.

Τὶ τῆχη ἦταν κι' αὐτὴ ἡ δική μου! Νὰ βρεθῶ σ' ἕνα τέτοιο μυστηριώδες κι' ἄβλο σπῆ! Τὴν προσηγομένη ἀζώμη ἡμέρα ἦμουν μέσα στὸ φῶς, μέσα στὸν ἥλιο, ἔβλεπα τὸν κόσμο να περνᾷ, ἦμουν ξενοῦσατο, εὐτυχισμένο, ἀνεργονόμον ἕνα μέλλον μαγικό. Καὶ νᾶ, ποὺ ἔφαρνα γι' ἀνέλιπτα βρεθῆκα μέσα σὲ μιὰ οσοτεινὴ φυλάξι... Ναί, φυλάξι! Καὶ μέσα σ' αὐτὴ τὴ φυλάξι ὑπέχε μὴ γυναικὰ ποὺ ἔβλαψε! Καὶ στὰ πόδια αὐτῆς τῆς γυναικῆς εἰμαστε καταδικασμένα νὰ μένομε, ποὺς ἔξερε, γιὰ πόσον καιρὸ, τὸ ἀδελφάκι μου κι' ἐγώ... Φυλάξιμένα, περιορισμένα κι' ἐμεῖς!...

Προτιμῶ νὰ μὴν ἀναφέρω τίποτε ἀπ' τὴ ζωὴ ποὺ περάσαμε ἐκεῖ μέσα. Μέσα στὴ φτώχεια, στὴν ἀβλῆτητα καὶ στὴν δυστυχία ἐκείνη! Τὴν νύχτα ὅσοι-δηποτε τὴν περνοῦσαμε μὲ λιγώτερη ἀνσηνγία. Κοιμώμαστε σὲ μιὰ γωνιά. Μερικὲς νύχτες ὅμως ἡ κυρία, φορούσε τόσο ποῦ, ἔβλαψε καὶ στέναζε τόσο, ὥστε δὲν μπορούσαμε νὰ ἠσυχάζομε.

Ἡ μέρες ὅμως ἦσαν ἀνυπόφορες. Ἡ διὸ γυναικὲς ἔμεναν πάντα μόνες μὲ τὸν στρατιώτη ποὺ τὶς φυλάει. Δὲν τολμοῦσαν οὔτε διὸ λόγια ν' ἀνταλλάξουν. Μόνον δύο φορές τὴν ἡμέρα ἐρχόταν ἕνας ἄλλος στρατιώτης, κρατώντας ἕνα δίσκο μὲ φαγητό. Ἐλεγε: «Νὰ τὸ δέϊνον σας!», ἄρνε νὰ δίσκο κι' ἔφευγε.

Ἡ κυρία πάντα ἔβλαψε καὶ προσεζόταν. Συχνὰ ἔσκυβε ἐπάνω σὲ τρεῖς μικρὲς προσωπογραφίες, ποὺ τὶς ἔδωκε μέσα ἀπὸ μιὰ μετᾶξην πρῶσιν ἡθική, καὶ τὶς φίλοσε ἀκόστωτα. Ἄλλοτε πάλι, ἔσκυβε ἐπάνω σ' ἕναν Ἐστασιωμένο, ποὺ κάποτε ἱεροσημοῦσε φράνεται σ' αὐτὴν, εἶχε κατορθώσει νὰ τὸν ρίξῃ ἕνα προῖ μέσα ἀπ' τὰ κάγκελα τοῦ παρεθῆρου τῆς φυλάξῆς της. Πόσο εἶχε χαρὴ ἐκείνο τὸ προῖ ἡ κυρία. Ποῦς ἔξερε ποῖα εὐλαβική ψυχὴ τῆς ἔστειλε γιὰ συντροφιὰ τὸ Θεὸ τοῦ Πόνου!

Ἄλλ' ἐγὼ δὲν ἦμουν ζωηρόμενο γιὰ θλίψις καὶ γιὰ δάκρυα! Καὶ θήνομα καὶ ἐπαινετατοῦσα πολλές φορές. Συχνὰ ἔφευγα ἀπὸ τὸ πόδι της, ποὺ τὸ κινούσε νευρικά, καὶ πῆγαινα καὶ κρυβόμουν κάτω ἀπ' τὸ κρεβάτι ἢ κάτω ἀπὸ τὴν πολυθρόνα.

Ἐνα προῖ τοῦ Ὀκτωβρίου —στὶς 16 τοῦ μηνός, 1793, ἀξέχαστη ἡμερομηνία! — ἡ κυρία μου σπρώθηκε πὸν ἔνομοις. Ἦσαν καὶ τὴν ζήτησαν προῖ-προῖ, πρὶν ἀζώμη φέξῃ καλά. Ἐνὰς πατὰς ἤθε νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ καὶ ὕστερα μῆχαν, μέσα στὸ δωμάτιο, ἄνθρωποι ποὺ τὰ βήματά τους ἀντιζόσαν βαρεὰ ἐπάνω στὰ τοῦτὰ τοῦ πατώματος. Κατάλαβα ὅτι ἐπρόκειτο νὰ βροῦμε ἔξω! Ἐπ' αὐτοὺς! Οὐ ξανάβλεπα τὸν ἥλιο! Ἄλλ' ἄ, δὲν ἔξερο πὺς, δὲν μπορούσα νὰ χωρῶ γι' αὐτὸ. Εἶχα κάποι περσιέρα καὶ θλιβερὰ προσωπίσματα! Τὶ θρόμβος ἦταν ἐκεῖνος γύρω στὴ φυλάξι! Ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ Περισσοῦ περμιεμαν ἐκεῖ ἀπ' ἔξω. Ἐνα κάρρο σταμάτησε σὲ λίγο μπροστὰ στὴν πόρτα. Ἐνα κάρρο! Τὶ τρομερὸ ποὺ ἦταν αὐτὸ γιὰ μένα! Ἐγὼ ποὺ ἀνεροπολοῦσα ἀμάξι χρυσοστολισμένα, νᾶμιον τώρα ἱποχρεωμένο ν' ἀνεθῶ σ' αὐτὸ τὸ φριχτὸ κάρρο!...

Ἡ καίμενὴ ἡ κυρία μου ἀνέθηκε ἀμέσως στὸ κάρρο αὐτὸ. Τὴν ἔβλεπαν νὰ καθῆσθαι ἐπάνω σὲ μιὰ σανίδα. Μοῖ φαίνεται πὺς τὴν βλέπω ἀζώμη. Εἶχε στὸ λαμὸ της ἕνα ἀσὶ ἀπὸ μωσοσίλιν... Φορούσε ἕνα μαῖφο μεσοφορὶ καὶ ἀπὸ πάνω ἕνα εἰδὸς οἴματις ἀπὸ ἄσπερον πικέ. Τὰ χέρια της τὰ εἶχαν δεμένα τὸ ἕνα σμὰ στὸ ἄλλο, κι' ἕνας ἄντρας κρατοῦσε τὴν ἀκρὴ τοῦ σοκουῖο. Ἄλλ' ἐκείνο ποὺ μοῖ ἔκαμε μεγαλύτερη ἐντύπωση, εἶνε ὅτι τὰ μαλλιά της, ποὺ ὡς τὴν προηγούμενη ἡμέρα ἦσαν ξανθὰ, αὐτὸ τὸ προῖ τὰ εἶδα ἔξωφρα ὀλοοικεῖνα!... Φαίνεται, ὅτι εἶχαν ἀσπρίσει τὴν νύχτα. Ἐνα σοκουῖα ἀπὸ ἄσπερον λινὸ, τὰ μωσοκέταξε. Ἡ δυστυχισμένη κυρία μου! Θυμᾶμαι πὺς ἐκείνη τὴν τελευταία νύχτα εἶχε

κλάψει περισσότερο ἀπὸ ἄλλοτε. Τὸ ἀδελφάκι μου κι' ἐγὼ δὲν μπορούσαμε νὰ κοιμηθῶμε σκεδὸν καθόλου. Καὶ νὰ ρθῶν νὰ μὲς ξυπνήσουν τόσο προῖ! Ἦμουν καταθροῦμενο. Θυμᾶμαι ἐπίσης, ὅτι ἡ κυρία μου εἶχε ζήτησει ἕνα ψαλλίδι γιὰ νὰ κόψῃ τὰ μαλλιά της. «Θέλω νὰ τὰ κόψω ἐγὼ ἡ ἴδια, ἔλεγε. Δὲν θέλω νὰ μοῦ τὰ κόψουν οἱ ἄλλοι...».

Δὲν καταλάβαινα τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτὰ. Τὶ χλωμὴ ποὺ ἦταν μέσα στὸ κάρρο ἢ καίμενὴ ἡ κυρία μου!... Μόνον τὰ μᾶτια της ἦσαν κόκκινα, γιὰτὶ εἶχαν κλάψει πολὺ...

Γύρω μας τραγουδοῦσαν, φώναζαν, ἐβρίζαν...

Μερικοὶ μὲς πετοῦσαν σοκουῖδια... Ἡ δύστηχη ὅμως ἡ κυρία μου ἦταν σὸν νὰ μὴν ἄκουγε τίποτε, σὸν νὰ μὴν ἔβλεπε τίποτε... Ποῦ πηγαίναμε; Ποῦ μὲς ὀδηγοῦσαν; Τὶ κακὸ νὰ εἶχε κάνει τάχα αὐτὴ ἡ γυναικὰ; Δὲν ἤξερα...

Περάσαμε ἀπ' τὴν ὁδὸν τοῦ Ἁγίου Ὀνωρίου. Ἦθελα νὰ ἰδῶ τὸ κατάστημα, ὅπου γεννήθηκα, ν' ἀντιγράψω ἀπὸ μακρὰν τοὺς παλῆσους μου συντρόφους. Τὸ κάρρο ἦταν πίσω ἀνοικτὸ, μπορούσα νὰ βλέπω ἀπὸ ἐκεῖ... Ἄλλ' τὸ κατάστημα ἦταν κλειστὸ. Τὰ παρᾶθρα, τὰ μπαλκόνια, ἢ στέγες τὸν σπιτοῦ ἦσαν γεμάτες κόσμο... Καὶ στρατιώτες, στρατιώτες παντοῦ... Τὸ κάρρο πῆγαινε σιγά—σιγά. Μόλις σταματοῦσε λίγο, ὁ λόγος οὐρῆλας ποὺ δυνάτα:

— Γρηγόρα, στὴν λαματιόμια! Γρηγόρα!...

Τὸν τὰ κατάλαβα ὅλα σκεδὸν, ὡ, πὺς φοβήθηκα!... Ἐνὼ ἡ γυναικὰ ποὺ ἐπρόκειτο ν' ἀνεθῆ στὴν λαματιόμο, ἔμενε ἀτάραχη καὶ στωικὴ στὴν θέσι της, ἐγὼ ἔτρεμα. Φτάσαμε!...

Ἡ δυστυχισμένη ἡ κυρία μου κατέβηκε ἀπὸ τὸ κάρρο, ποὺ ἦταν τὸ νεκρικὸ τῆς ἀμάξι... Καθὼς ἐγὼ ἔτρεμα στὸ πόδι της, παρασάτησε καὶ λίγο ἔβλεψε νὰ πῆσι. Ἄλλ' ἀνόρθωσε ἀμέσως τὸ ἀνάστημά της καὶ βάδισε μὲ βῆμα σταθερὸ πρὸς τὸ μαρτύριο ποὺ τὴν περιέμενε καὶ πρὸς τὸν θάνατο... Ἐλεγε: «Ἐλεγε ν' ἀνεθῶμε πολλὰ σκαλιά. Καὶ δὲν μπορούσα πῆ ν' ἀνῆξω... Γλιόστρησα λοιπὸν ἀπὸ τὸ πόδι της κι' ἔπεσα κάτω. Ἀμέσως ὅμως ντράπηκα! Πόσο μετάνοιουσα γιὰ τὴν ἀνακρίση μου. Μὰ ἦταν πῆ ποῦ ἀργά! Μονομᾶς ἔγινε μιὰ μεγάλη σιωπή. Ἐκατὸ χιλιάδες ἄνθρωποι, ποὺ εἶχαν μαζεφτεῖ ἐκεῖ, σάπασαν ἔξωφρα, σὸν νὰ ἦθελαν ν' ἀκούσουν τὸν ἦχο τῆς κοφερτῆς λεπίδας ἀπάνω στὸν λαμὸ τῆς κυρίας μου... Καὶ σὲ λίγο ἀκούστηκε μιὰ φοβερὴ, μιὰ κτηνώδης κραυγὴ ἐκαναποήσεως...»

Ὅταν συνήθθα ἀπὸ τὸν τρόμο καὶ τὴν ἐκπληξί μου, βρεθῆκα στὰ χέρια μὲς νέας κόρης, ἢ ὅποια μ' ἔβραχε μὲ δάκρυα κι' ἔφευγε τρέχοντας. Ὅταν ἔφτασε στὸ σπῆτι της, μ' ἀκούστησε ἐπάνω σ' ἕνα μικρὸ μεζιλιὰρ καὶ γονάτισε μπροστὰ μου! Δὲν μπορούσα ἀκόμη νὰ καταλάβω γιὰτὶ... Δὲν ἤξερα ποῖα ἦταν ἡ γυναικὰ, στὴν ὁποία ἀνῆκα πρὶν καὶ γιὰτὶ τὴν οσώτωσα.

Κι' οἱ ἄλλοι κάτοικοι τοῦ σπιτιοῦ ἦθελαν σὲ λίγο καὶ γονάτισαν μπροστὰ μου μ' εὐλάβεια. Τὸ κορίτσι ἔβλαψε. Κι' ἄκουσα νὰ λέη, ἐνὼ τὰ δάκρυα πλημμύριζαν τὰ μᾶτια τῆς:

— Τὴ σκότωσαν!... Τὴ σκότωσαν!... Νὰ τὸ μικρὸ της παινοτάσι ποὺ βγήκε ἀπὸ τὸ πόδι της κι' ἔπεσε ἐνὼ ἀνέβαινε στὴ λαματιόμο!... Ἡ βασιλισσὰ μας πέθανε!...

Τότε μόνον κατάλαβα σὲ ποῖαν ἀνῆκα, Κι' ἄρχισα νὰ νοιώθω τύψεις, τύψεις γιὰ τὴν συμπεριφορὰ μου!

Ἡ γυναικὰ ἐκείνη, ἡ ὁποία μὲ φορούσε στὸ πόδι της ἐπὶ τὰ μίμπος ἡμέρες ἦμεις στὴ φυλάξι της, ἡ γυναικὰ ἐκείνη τὴν ὁποία δὲν εἶχα τὸ θάρρος ν' ἀκολουθῆσω ὡς τὸ τέλος τοῦ μαρτυριοῦ της, ἡ γυναικὰ ἐκείνη ἡ τόσο θλιμμένη καὶ τόσο περιφρονημένη ἀπὸ ὄλους, ἦταν ἡ βασίλισσα τῆς Γαλλίας, ἡ Μαρία Ἄντουανέττα, τὸ εἶδωλο ἄλλοτε τὸ βασίλειο της!

Τὸ νῦν κορίτσι ποὺ μὲ πῆρε καὶ μὲ πῆγε στὸ σπῆτι του ἐκείνη τὴν τρομερὴ ἡμέρα, μὲ φυλάει εὐλαβικά σ' ὅλη του τὴ ζωὴ... Ἐπὶ χρόνια ὀλόκληρα ἦμουν τὸ κειμήλιο τῆς οἰκογενείας...

Ἐως ὅτου μιὰ μέρα ἕνας ἀπόγονος τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, μὲ πῆρε καὶ μὲ παρέδωσε ἐδῶ, σ' αὐτὸ τὸ «Μουσείο», ὅτου μ' ἐτοπώθησαν μέσα στὴ γυάλινη αὐτὴ θήκη, ἀνάμεσα σὲ διάφορα ἄλλα ὄρατα καὶ παλιὰ πράγματα ποὺ ἄνῆσαν κάποτε στὴν τραγικὴ βασίλισσα, ἢ ὁποία ἦταν μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἡ πὺ ὄμορφη κι' ἡ πὺ εὐτυχισμένη γυναικὰ τῆς Γαλλίας!...

Ἡ Μαρία Ἄντουανέττα

